

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "
Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za pol leta . . . 5 " -- "
za četr leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četr leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.

izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 11. oktobra.

Druga seja drž. zbora bila je samo v tem oziru znamenita, da se je prebralo pojasnilo, v katerem Čehi naštevajo vzroke, zakaj da so prišli v državni zbor. Pravijo, da se strogo držé načel, ki so jih že večkrat zlasti tudi v volilnih oklicih za sedanjí državni zbor povdarjali. Oni se hočejo in se morajo potegovati za pravice kraljevine česke, pa ob enem tudi pripoznajo, da spoštovanje pravic drugih kronovin in dežel in njih nerazvezljivo združenje je edina podlaga in pogoja vstavnega reda, moči in edinstvi cesarstva. To naj bo naloga ljudskih zastopnikov, katero bodo pa le rešili, ako se porazumljivo spravijo in drug drugemu pravice spoštujejo. K temu so bili pripravljeni in ker se med ljudstvom razodeva klic po spravi in porazumljenju, zato so tudi zdaj na klic cesarjev prišli v državni zbor. Enako pojasnilo se je prebralo v gosposki zbornici, kjer je pa vitez Schmerling s svojimi neslanimi opazkami pokazal, da njega in njegove stranke nikakor ne vodijo načela porazumljenja, kakor poslance dežel slovanskih. Ti ljudje še vedno ravnaajo po načelu, da jim za Avstrijo ni nič mar, ako oni ne morejo v njej gospodovati. To so pokazali tudi pri volitvi načelnikov v raznih 9 oddelkih, kateri imajo poročati o volitvah poslancev. V oddelkih namreč, kjer imajo liberalci ali vstavoverci večino, so udje manjšine svoje glasove dali od večine nasvetovanim kandidatom ter so mislili, da bode ta večina enako spravljivost razodevala, ter načelnikom namestnika vzela iz manjšine.

Pa ti gospodje so delali, kakor bi manjšine med njimi ne bilo, ter so volili edino le može svoje stranke. V prihodnji seji 14. t. m. se bodo potrdile volitve poslancev, zoper katere ni bil narejen protest, tiste pa, zoper katere so zbornici došli protesti, se bodo izročile posebnemu odseku. Med poslednjimi je tudi volitev vojnega ministra Horsta v kmečkih bukovinskih občinah okraja Sučavskega. V mestnem volilnem okraju Sučavskem je bil pa izvoljen vitez Ofenheim. Dasiravno zoper to volitev ni bil vložen noben protest, se je vendar v oddelku petem, ki ima poročati o tej volitvi, volil poseben odsek peterih udov, kateri imajo volilna pisma natančno pregledati in svoje predloge o tej volitvi staviti.

G. Ofenheim v pismu do načelnika tega oddelka pravi, da je z volitvijo tega odseka prav zadovoljen, da bode na dan prišla pravica ter svet zvedel, da so ga listi po krivem sumničili. Kaj se bode v zbornici zgodilo s to volitvijo, ne vem, a to je gotovo, da skoraj vsi poslanci raznoterih strank so v tem edini, naj se volitev Ofenheimova ne potrdi.

V prihodnji seji se bodo volili tudi predsednik in dva podpredsednika. Če ostane pri dosedanjih sklepih, bode od avtonomističnih poslancev po želji vladini za predsednika izvoljen grof Coronini, za prvega podpredsednika Poljak Smolka, za drugega pa slovenski štajarski poslanec baron Gödl. Pri tej priliki se bode prvič pokazalo, katera stranka ima v zbornici večino, in kolikošna je ta večina. Veliko razločka ne bo na nobeni strani, zato pa tudi ni veliko upanja, da bi zmoglo

pri sedanjih razmerah ministerstvo s tem državnim zborom vladati. Liberalci so precej sprevideli, da nič ne opravijo, če se ne zedinijo, zato so pa popustili vse posebne namene, kakor so jih razodevali štajarski naprednjaki v svojem programu in so jih liberalci povdarjali v linškem parteitsagu, ter so osnovali eno samo stranko, ki se bode delila v liberalni in naprednjaški klub. Liberalnemu klubu so pristopili tudi poslanci velikih posestnikov. Edini namen liberalcev toraj meri zdaj na to, da krmilo državno zopet spravijo v svoje roke; ko to dosežejo, se bodo zopet ločili v razne stranke in iskali vsak svoje posebne koristi.

Hohenwartov klub se je včeraj razgovarjal o volitvi predsednikov, ter bo reč za trdno jutri določil. Ob enem je volil odsek treh udov, ki ima za časnikarstvo potrebne reči objavljati. V ta odsek so bili izvoljeni gospodje Klun, dr. Graf in dr. Fuchs. Kako potreben je tak odsek, razvidi se najbolj iz tega, da judovski časnikarji povsod strežejo in zalezujejo, da bi kje kaj vjeli, ter dostikrat prav napačno poročajo o dogodkih v avtonomističnih klubih. Zadnji razgovori so imeli ostati bolj tajni in za javnost niso bili odmenjeni, vendar je že drugi dan stalo v „D. Ztg.“, kar se je v Hohenwartovem klubu obravnavalo. Je kdo izmed klubovih udov reči omenjenemu časniku sporočil, ali je kak jud pred vratmi na ušesa vlekel, kdo to vé? Tudi o razgovoru načelnikov raznoterih klubov glede volitve predsednikove so še tisti dan poročali nekteri judovski listi, dasiravno je imel tudi tajen ostati. Danes še ne morem pisati, kaj bodo liberalci storili pri volitvi predsednikov, ali bodo imeli lastne

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

XIX.

Krištof Schmid! Kdo izmed odrasčenih na nemški podlagi omikanih Slovencev ne pozná njegovih povesti, kdo jih ni sam bral v otročjih letih! Ko sem jaz od patra Generoza, svojega prihodnjega učitelja, dobil prvi zvezek, se je začela pri meni čisto nova doba. Zmiraj sem imel knjigo pri sebi in če le mogel, pogledal v njo. Skonca je šlo mi težko, vsaka druga beseda mi je bila nerazumljiva; to sem potožil patru Generozu in dal mi je še besednjak, naj si ž njim pomagam. Kmalu je šlo gladkeje, ker so me povestice mikale, in najraje bi ne bil nič drugega delal ko vedno in vedno le bral. Patra je to strašno veselilo, kedar sem mu prinesel knjižico prebrano nazaj, me je prašal po njenem zapopadku in mi brž dal drugo z opominom, naj ne berem tako naglo in tudi svojih šolskih knjig ne pozabim.

O pričetku šole mi je pa zaprl svojo knjižnico, a vendar z oblubo, da, če bom za šolo dobro učil se in vedno najbolji, bom dobival še povesti za branje, drugače ne. Huje bi ne

mogel spodbosti me k učenju, katero se mi zdaj ni več tako težko zdelo, ker sem se zaril popolnoma v nemščino. Zato sem pa tudi zopet kmalu dobival Schmida in ga bral tako, da so bili fratri in hlapci rá me hudi, ker sem zanemarjal svoje samostanske dolžnosti. Pater guardijan pa je na njih tožbe odgovoril: „Ej, le tiho! saj je vas dosti, lenuhi vi, naj se fant le uči.“ Jaz pa sem za hrbtno guardijanovim svojim tožiteljem osle kazal.

V šolo svojega priljubljenega Schmida nisem seboj jemal, ker mi je bil pater Generoz zažugal, da če ga enkrat pri meni dobi, ga jaz ne bom več videl. Moji sošolci so se zelo počasi učili, zato je pogosto pel „štaberl“ in večkrat je zavoljo slovenskega govorjenja kdo nesel na hrbtu domú oslovski jezik s papirja. Je bil že križ, z nemščino ni šlo in kar šlo ni vkljub štaberlu, klečanju, „pelitencom“, laskanju in drugim primočkom, s katerimi se je nemščina ubijala. Meni je šlo — slava Krištofu Schmidu! — veliko lažje ž njo in pater Generoz, ki je v razburjenosti nekoliko jecljal, je večkrat rekel:

„Vi kkkkerlci, nammmmmesto dddda bi kkkaj brali, ppppa sssse poteppppate, pppolej

pa niččč ne znnnnattttte. Ooooo pa bbbbbere nnnnemški, pppa se lllložež uččči.“

Mene je ta pohvala vpricho vseh strašno podprla, ali pri vsem tem mi je postajalo dolg čas, kterege sem si skušal preganjati na razen način. Pulil sem sprednjim lase z glave, dregal jih s peresom, zbadal z iglicami, pokladal jim smolo na klop, da so se hlače prijemale, itd., tako da je moral marsikteri zavoljo mene klečati, ker ni mirno sedel. Ali tudi meni ni odšla kazen, enkrat me zasači pater Generoz in me prime prav pošteno za „sladke“ (lase nad ušesi) in ko na to pokažem nekako nevoljen in razžaljen obraz, se zagrozi nad mano:

„Mmmmarš ven, tttti kkkkerlc ti, mmmi-sliš, dda zá ttte ni štabbberla!“

S tem me vleče proti tabli in že se pripravljam na nekaj dobro osoljenih, a pater me pahne le na oder za tablo ter veli, naj tam klečim. Ko se nazaj ozrem, vidim skoro samo posmehljive obraze, a pater mi zasuče brž glavo v zid.

Tako klečim kak četr ure, kar se čuje trkanje na vrata, pater gre in odpré in prikaže se — šolskega nadzornika Močnika

kandidate, ali bodo Coronini, Smolka in Gödel tudi od njih izvoljeni.

Dunajski listi so iz praške „Epoche“ sprejeli telegram, da se minister Stremajer maje. Eni listi temu naravnost oporekajo, češ, da so liberalci Stremajerja vprašali, je li res, ali ne, da misli odstopiti, pa jim je odgovoril, da med njim in drugimi ministri ni nobenega razprtja. Za zdaj je to pač res, nihče pa ne more reči, kako se bodo reči zasuknile, ko boste stranki spoznali svojo moč. Če zmagajo liberalci, potem se bode moral z drugimi ministri vred umakniti odločnim vstavaškim liberalcem, če pa desna zadobi zdatno večino, se bode zopet v ministerstvu mnogo predrugačilo, in nihče ne more ravno reči, da bode glede ministra Stremajerja vse pri starem ostalo.

O sedanjem političnem stanju nekoliko.

Grofu Taaffeju ne gre nič kaj po volji, kolikor moremo do zdaj po sestavi novega državnega zbora sklepati, njegov stol še ni trden. Ni še dolgo, kar je bilo govorjenje, da bodo zmernejši veliki posestniki in nekateri uradniki stopili v klub levega središča, to je na stran sedanje vlade in da je takih mož že 38, ki bodo z vlado vselej glasovali. To pa se ni zgodilo. Iz uradnikov je le Winckler stopil v klub pravne stranke (kar s pohvalo in zadovoljstvom omenjamo), drugi uradniki, kakor Tomaščuk, potem tisti dvomljivi veliki posestniki so stopili v „klub liberalcev“, kjer se ustijo Herbst, Wolfrum in enaki te vrste. S kako zvižeco so ustavoverci to dosegli, nam ni znano, čudno se nam zdi, ga vladni vpliv ni mogel spodriniti vpliva liberalnih krčičev; pa zdaj je, kar je; potem se je treba zdaj ravnati. Je li edinost ustavovercev nesreča za nas, to je še dvomljivo; morda je celo dobro za nas, da je tako, ker bo zdaj ministerstvo primorano, naslanjati se popolnoma na našo samostalno (avtonomno) stranko. Stremajer in Horst bosta menda vendar odstopila, ker nimata nobene stranke za seboj in ker ustavoverci o sporazumljenju ali kakih zvezih nič slišati nečejo. Ministerstvo bi se tedaj prvič sčistilo po naši želji, vdrugič pa bi moralo le na našo stranko ozirati se ker le ta mu zamore dati večino. Taaffe, če hoče svoja pota hoditi,

nima zdaj nobene stranke za seboj, odkar so mu všli veliki posestniki; pa to ga ne bo še oplašilo; z začetka je pač mislil na sporazumljenje; pa bolj ko so mu ustavoverci nasprotovali, bolj se je zaželel nagibati k naši stranki, in že prestolni govor kaže, da stoji vlada bolj pri naši, ko pri ustavoverni-liberalni stranki. Kljubovanje liberalcev bo Taaffeja prisililo, da se bo še bolj proti desni pomaknil.

Vladni program, kakor je izražen v prestolnem govoru, je pravičen vsem narodom in primeren potrebam ljudstva. Zato je sedajna vlada podpore vredna. Če jej bodo pa liberalci le nagajali pri glasovanju, utegne se še nekaj drugega zgoditi. vlada utegne razpisati nove volitve. Z večino kakih deset ali dvajset glasov se skor ne dá vladati; nasprotno pa je vladi lahko mogoče, s svojim vplivom pri novih volitvah pridobiti si mnogo novih sedežev; tako da bo avtonomistična stranka v bodočem zboru dve tretjinsko večina imala. Se ve da, prav rad tega Taaffe ne bo storil, zdaj, ko je že zbor vkup in ko bi lahko že delati začel; če mu pa le ne bodo nehali nagajati, moral bo vendar to storiti, in liberalna stranka, ki je še premalo tepena bila pri zadnjih volitvah hoče na vsak način doživeti nov, še hujši Sedan!

Ustavoverci ostanejo pri svoji trmi in bodo skušali Taaffeju pri vsaki priložnosti polena pod noge metati. To ga bo pa toliko bolj oviralo, ker nima za seboj trdne, dosti močnejše večine. Sedajni vladi tedaj ni mehko postljano. Taaffe bi lahko imel že sedaj veliko večino okoli sebe, ako bi bil pri zadnjih volitvah vladni vpliv porabil nasproti liberalcem, ki so mu že takrat vojsko napovedali. Pa on je živel v zmoti, da se bo dal z ustavoverci kompromis napraviti, in ta zmota ga je pripeljala tako daleč, da gotovo že danes obžaluje svojo popustljivost proti tej stranki, ki o sporazumljenju neče nič slišati.

Za avstrijske narode pač grožuje liberalnih ustavovercev nimajo nobenega strašila v sebi, tudi za Slovane ne, ker je vsem znano, da za ustavoverci stoji le pičlo število nemškega naroda; nadležnost pa so za sedajno vlado, ktera ne bo mogla gladko vladati, ako jej bodo ti ljudje vedno ovire stavili. Tega vsega je kriv stari Schmerling, ki se je še

ravnokar strastno vzdignil proti češkemu pravu v gosposki zbornici; umetni volilen red tega moža je kriv, da so imeli ustavoverci vsa leta večino in da imajo še zdaj tako zdatno manjšino. Vlada sama bo sprevidela, da pri tem volilnem redu nikoli ne pridemo do miru in reda v državi, ker je eni klikki prevelika moč v roke dana. Državni zbor naj se voli na podlagi pravičnega volilnega reda, in upitje ustavovercev bo omolknilo, ker sploh ustavovercev ne bo dosti več v zbornici sedelo.

Radovedni smo, kako se bodo stranke v državnem zboru nadalje vedle, in ali je edinost ustavovercev res tako trdna, kakor se zdaj kaže.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 15. oktobra.

Kakor poroča naš dunajski telegram, bili so pri včerajšnji volitvi v predsedništvo izvoljeni: grof Coronini za predsednika, Smolka in Gödel pa za podpredsednika. Prvi je bil voljen enoglasno. Iz početka so sicer mislili ustavoverci voliti Rechbauerja, pa, ker so vedeli, da s tem ne prodrejo in ker niso hoteli že pri prvi priložnosti tepeni biti, so rajše glasovali za grofa Coroninija, ker je bilo znano da bo vsa avtonomistična stranka zanj glasovala. Vendar se ustavoverci porazu niso mogli ogniti, doživeli so ga pri volitvi podpredsednikov. Postavili so bili za kandidata Klierja in Viduliča, pa ostala sta v manjšini za 20 glasov. Tedaj v prvič, ko so se poskusili naši z nasprotniki, zmagali so z 20 glasovi večine.

Dobro znamenje za prihodnje enake slučaje! Razumeti se to tako dá, da je 5 ministrov in še 5 velikoposestnikov za naše glasovalo, kar stori 20 glasov razločka.

Zdaj vsaj vemo, da imamo večino, in to je dobro in prijetno vedeti! Ustavoverni listi se bodo kaj jezili nad to prvo naše zmago. Nas Slovence pa še posebno veseli, da je slovenski poslanec voljen za podpredsednika; taka čast Slovencev še ni nikdar doletela na Dunaji. Se ve da nam s tem še ni nič pomagano, pa vidi se, da nam je moč pod sedajno sistemo kaj doseči.

nam že znana oseba. Vse šne kvišku, pater se prikloni, seže nazaj proti meni in mi z roko migne, naj se zgubim. Ta miglje dobro razumevši se sučem jaz tako, da sem vedno skrit za patrovo kuto, ktero on menda nalašč zato še bolj razgrnjeno drži, — tako, da pridem do klopi in smuk! sem pod njo ter lezem pod drugimi po vseh štirih do svojega prostora, kjer se vstopim, kakor da bi me ne bilo tam nikdar manjkalo, in si otepem prašna kolena. To vse se je vršilo nagleje, kakor se more povedati, in ko gospod nadzornik migne, naj sedemo, me pater Generoz z vidno zadovoljnostjo zagleda že na mojem mestu.

Po navadi se pri takih obiskovanjih nekateri izprsujejo, in mene je vrsta prvega zadela. Pater Generoz me nekako nezapno pogleda, a jaz se mu namuzam, češ, naj me le praša, znal bom, če le ni vraga. In res — znal sem, da me je nadzornik očitno pohvalil in prašal patra:

„Ta je menda najboljši, ne?“

Pater prikima in dá pojasnilo, da sem še le drugo leto v mestu in da, ko sem prišel, še nisem nič nemški znal.

„No, to je tem večje hvale vredno. Mora imeti dobro glavo?“

„To pač, ali o prostih urah bere pridno nemški, jaz mu dajem povesti Kristofa Schmidta.“

„A, to je lepo, le tako naprej, se boš že kaj naučil“ — sklene nadzornik in mi potrka na ramo ter veli iti v klop nazaj.

To je bilo mazilo za mojo ponosnost! Po vsem životu so mi šle mravlje, držal sem se pa resnobno in veličastno kakor kameniten kip.

Za mano so prišli na vrsto drugi, s kterimi je bil pa gospod nadzornik manj zadovoljen; posebno dva sta nam sramoto delala, zato sem slišal še glas patra Generozja, ko je zunaj rekel nadzorniku:

„Najtežje gre z nemščino. Ko bi se v domačem jeziku podučevalo, bi šli nagleje naprej z vsem.“

Kaj je šolski nadzornik odgovoril, se ni slišalo, a ko pride pater nazaj, pravi:

„No, le čakajte, se mi boste učili nemški ali ne! Kdor bo odslej spregovoril eno samo kranjsko besedo, če ne bo prašan, jih bo dobil deset s štaberlom, pa še penitenc za vso noč. — Ti pa“ — se obrne proti meni — „zahvali se svojemu patronu, da ti je dal razumeti moje migljeje z roko in da si se tako nezapazen splazil do svojega prostora. Če bi bil gospod nadzornik našel najboljšega klečečega za tablo,

kaj bi bil še le potem o vseh drugih mislil! Da pa ne boš imel več skušnjav nagajati med podukom drugim, presedi se tje v zadnjo klop. Tam počenaj sam, kar hočeš, le zaati mi moraš vselej, če ne, bo ta-le pel.“

Na to povelje poberem jaz svoja kopita in se preselim v zadnjo klop, pred ktero ste bili pa še dve prazni, tako da sem bil popolnoma ločen od drugih.

In res, pater Generoz je bil mož beseda, ni se oziral po meni, jaz sem se stezal in zviral po svoji klopi, zdaj sem bil na tem zdaj na onem koncu, zdaj delal se, kakor da bi spal, zdaj zopet zdehal, pregledoval šolske knjige, čakal kaj na papir itd. Za vse to se mi nič zmenil, samo poklical me je, kedar se mu je zdelo, da sem najbolj zamišljen, in če bi jaz ne bil znal, kar me je prašal, še danes prisežem na to, da bi bil spolnil tudi drugi del svoje objube.

Ko se še tistega dne srečava na stopnicah v samostanu, me prime za uho, pa ne hudo, da bi bolelo, in mi veli iti z njim v sobo. Tu odpre predal svoje omare in mi dá škatico jeklenih peres, pa šopek gosjih, zraven pa še lep nožič za obrezovanje; temu pridá še več pol papirja in reče:

Ker ustavoverci druge tolažbe nemajo, začeli so od veselja poskakovati okoli starega centralista Schmerlinga, kterega so že davno med staro šaro vrgli in šteli, ter so kaj nespodobno o njem pisali. Zdaj pa, ko se jim tako slabo godi, jim je vsak zaveznik dober, in zato imajo nad Schmerlingom veliko veselje, ker se je zoperstavil Čehom in branil svojo centralistično ustavo.

Gospodskazbornica je po večini liberalna, centralistična in birokratična, kar ni nič čudnega, ker so se do najnovejšega časa le centralisti in sovražniki Slovanov vanjo pošiljali. Vendar je upati, da ta zbornica ne bo dosti pokvarila.

Autonomisti, to je, Čehi, Poljaki in pravna stranka izdelujejo zdaj po svojem skupnem odboru skupen program. Kaj bo v ta program vse vzeto, še ne vemo. Govori se o sledečih točkah: 1.) Delokrog delegacij se pomnoži, razširi in okrepi kot skupen parlament; 2.) Avstro-ogerska pogodba ostane nedotakljiva; 3.) Pravice deželnih zborov se razširijo; 4.) Samouprava okrajev in občin se spoštuje in kjer mogoče, še pomnoži ter razširi.

Vnanje države.

„**Novo Vreme**“ piše o nemški vnanji politiki: „Diplomatični interes Nemčije le še vzdržujejo časopisi, pišeči o avstronemški zvezi; bolj nego ktera koli druga država, se mora nekdeje v oboje cesarstvo Bismarkovo bati popolnega izoliranja, biti brez vseh prijateljev in opore. V vsaki drugi drugi državi je oamljenje prevrat k notranjemu razvitju in zbranju notranjih sil, vsaj moralo bi biti mesto nepravečasnih planov vnanje politike. V takem položaju so Francija, Italija, Avstro-ogerska in Rusija. V takem položaju pa ni Nemčija; njena vnanja politika se vedno giblje med temi državami, je vedno iskanje prijateljev na eni strani, da bi z njimi mogla držati v strahu svoje sovražnike na drugi. Izolirana Nemčija je popolno potratila npravstveno sočutje drugih narodov, že čuti strah pred francosko vojsko, ker se je med Francozi zopet začelo zbuhati hrepenenje po maščevanju, in strah pred notranjimi potresi. Knez Bismark je celih dvajset let imel v rokah državno krmilo, a se ni potrudil pridobiti zaupanja in prijateljstva strank kader se je čutil dovolj močnega, je prevzetno odbijal vsako pomirjenje. Če se pokaže, da vsa

njegova sila ni mogla zabraniti nemškega izoliranja v Evropi, potem bodo vse notranje stranke povišale svoje tirjatve, ker se niso privadila ustopanju. Poslednje volitve v pruski deželni zbor imajo pomenljiv rezultat, konservativne stranke so se zdatno vkrpile na račun zmernih liberalcev. Za rešenje velikih vprašanj to zamore biti dobro, ali veliki prepiri nastanejo tudi lažje nego pri politiki manj odločnih elementov, ne imevši toliko sil v razpolaganje.

„**Sovr. Izvest.**“ pišejo o tako imenovanem **izoliranju Rusije**: „Če Nemčija misli izstopiti iz naše zveze in razdreti avstrijsko zvezo z nami, jej zato moremo mi Rusi v mnogih otnošajih le hvaležni biti. Naša zveza, naša pomoč je že marsikomu pomagala in ne le enkrat. marsikdo se ima naše pomoči zahvaliti za svojo existenco, ki potem povzdignil se z rusko pomočjo. S ponosom smemo reči, da nam ni nikdo nikoli in z ničem pomagal; tako imenovani naši prijatelji so nam vedno toliko, nekterikrat pa še več škodovali, kakor očitni sovražniki. Kaj je nam treba žalovati po zgubi jih prijateljstva? Izoliranje Rusije, — je vedno njeno pravo položenje, samo zdaj je bolj jasno in odkrito izrečeno, to je vse.“

Dunajski dopisnik „**Politike**“, ko enkrat omeni **spremembe v naši vnanji politiki** in izrazi mnenje, da, če bo tudi Haymerle nadaljeval politiko svojega prednika, njegova politika se ne bo popolnoma vjemala s Andras-jevo, ker Haymerle je mož družega značaja, druge narodnosti in druge šole nego Andrassy, piše nadalje: „Naše zahteve od vnanjega ministerstva so priproste, in gotovo ministerstvu ne bodo delale nikakih sitnosti — mi hočemo le veliko in močno Avstrijo, živečo v miru in spoštovanju pri svojih sosedih, ki bo ostala verna svoje zgodovinske nalogi in jo izpolnovala. Mi in naši zastopniki in prijatelji na desnici državnega zbora nekaj veljamo na evropskem shodu, naš pliv na izstočni slovanski svet je tak, da se zamore računati na-nj. Minister vnanjih poslov bo večkrat zamogel to vpotrebiti, in zdaj lažje nego kadar si bode mogel najti pomoč in silo v notranji politiki, ktero potrebuje v vnanjej. Da Avstrija postane svojim Slovanom pravična, in z obnašanjem s lastnimi Slovani pokaže, da nima nikakoršnih sovražnih instinktov do Slovanov, in da pod njenim žeslom lahko Slovani srečno

žive, taki Avstriji ne bo težko pridobiti sočutja balkanskih Slovanov in premagati prej gospodujoče sovražne čutila ruskih slovanskih krogov. Neavstrijsko slovanstvo ne bo moglo sovražiti Avstrije, ktera bo z lastnimi prsi krila avstrijske Slovane, in za ktero bodo zadovoljni in polnopravni državljani pripravljeni svojo srčno kri preliti. Avstrijski Slovani bodo na to stran močen jez in poročba za mir in varnost.

Telegrami poročajo, da je angleški general Robert zasedel s svojimi vojskami **Kabul**. Angleži so priplenili 72 po družih virih celo 110 kanonov. Kabulski vejjaki so prišli v angleški tabor in izrekli pokoritev Angležem. Many in Kacphersen na dalje preganjata vstaše. Vjetnike postrele. Drugo vprašanje je, ali je vojska z vzetjem Kabula končana ali ne; ne ve se kaj na to pravi Rusija. Časopisi že poročajo, da je Rusija angleški vladi predložila, ne zasesti Herata in Badakšana, koder gre cesta iz ruskega Amu v Gilgit in Kašmir.

Telegram „Slovenca.“

Dunaj 14. okt. 3. uri 26 m.

Grof Coronini je voljen enoglasno za predsednika, Smolka in Gödel-Lannoy pa za podpredsednika z 20 glasovi večine.

Dunaj 15. t. m. ob 4. uri popoldne.

Vse gre dobro, tudi pri volitvah raznih odsekov zmagujemo povsod z 20 glasovi večine.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 14. oktobra. Današnja seja državnega zbora je bila silno važna, ker se je pokazalo, da ima desna stranka večino v zbornici. Najprej so se potrdile volitve vseh tistih, proti kterim se ni od nobene strani oporekalo, potem pa so se vršile volitve predsednika in njegovih namestnikov. Desnica je z vsemi svojimi kandidati zmagala. Še večeraj je levica vse svoje moči napanjala, da bi bil Rechbauer zopet izvoljen za predsednika, pa naposled je vendar sprevidela, da ne bo nič opravila, ter se je, dasi s kislimi obrazi, vdala in z desnico glasovala za goriškega poslanca grofa Coronini-ja, ki je bil vsied tega izvoljen enoglasno s 338 glasovi. Trije listki so bili nepopisani, manjkalo je samo 12 poslancev. Za prvega podpredsednika je bil izvoljen poljski poslanec dr. Smolka s 180 glasovi proti 156, ki jih je dobil liberalni kandidat dr. Klier, (3 listki so bili prazni), za družega pa štajarski slovenski poslanec baron Gödel s 174 glasovi proti 154, ki jih je dobil zopet dr. Klier; Vidulič je dobil 3 glasove in 4 listki so bili prazni. Grof Coronini in predsednika Smolka in Gödel so bili živahno od desnice pozdravljeni, ko so se podali na svoje vzvišene sedeže. Liberalci pa so kaj čudno gledali, ker so se še med volitvijo za trdno nadejali, da bode dr. Klier dobil večino nekterih glasov, ali pa da bode večina desne stranke vsaj silno majhna.

Za perovodje so bili izvoljeni: Raab, Taufferer, Nitsche, Reschauer, Falke, Stöhr, Poklukar, Fuchs, Czerkawski, Dzieduszycki, Thun, Čelakovsky, za hišna vredovatelja pa Dumba in Fanderlik. — Obe stranki ste predsedniku izročili nujni predlog, da se na prestolni govor odgovori z adreso in voli v ta namen poseben odsek, ki se bode volil v prihodnji seji. Predlog je bil enoglasno sprejet. Dr. Roser je predlagal postavo, da se zavarovanje postavno vravna, Karlon postavo glede ponarejevanja vina, Reschauer postavo o železnicah, Granisch o premembi §. 21 zemljiške postave glede legaliziranja. Tudi ste se prebrali interpelaciji poslanca Viteziča o slabi

„To ti pošlje gospod kaplan, kteremu sem pisal, da se dobro učiš. Zahvali se mu pismeno, pa nemški, kakor veš in znaš. Pismo prinesi meni v pregled, da ne bo preveč kozlov v njem.“

Pismo pisati in nemško! To je bila naloga za me, kakor si huje ne bi bil mogel moj največji sovražnik izmisliti. Morda bi vse drugo že še šlo, ali začetek! Brez začetka ne more biti nobena reč, najmanj pa pismo. Moj tovariš Martin je že davno smičal v postelji, ko jaz ob brlečih laneni lampi sedeč in premišljevač za pismo še začetka nisem imel. Pač sem bil že celo polo papirja počekal, a vse zopet prečrtal. To je trajalo tako dolgo, da je olje pošlo in ker je frater Krišpin že tudi spal, nisem mogel dobiti pri njem družega in moral iti spat.

Zjutraj po maši me praša pater Generoz: „Si naredil pismo? Danes pride Štrefeljnov Martin sèm, ga bo kar seboj vzela.“

„Drugo bi že bilo“ — se izgovarjam jaz — „samo začetka ne morem narediti.“

„Sram te bodi! Ali še nisi nikdar nikomur nič pisal?“

„Ne!“ — je moj odkritosrčni odgovor.

„Ta pot ti bom jaz pomagal, pojdi z mano!“

Pater mi narekuje pismo, jaz pišem kolikor mogoče lepo in ko sva pri koncu, reče:

„Zdaj podpiši ime.“

„Čigavo?“ — vprašam jaz.

„To boš že vedel, drugače te bodi sram!“

Jaz nekoliko premišlujem, ali bi zapisal svoje ime, pa mi vest ne pripusti, ker to, kar je pisano, ni moje blago, zato zapišem kolikor mogoče lepo, „Pater Generosus Maršal“ ter podam list gospodu patru. Ta prebere pismo, pa ko pride do podpisa, me pogleda, da bi zvedel, ali sem to napako naredil nalašč ali le z nevednosti, in ko bere v mojem obrazu zadnje, reče nekako milovalno:

„Ti si prav butelj, ti, škoda, da toliko bereš. Le pojdi in pripravi se za šolo. Pismo bom že jaz popravil.“

Pri kosilu je bil ta moj „lapsus calami“ povedal drugim patrom in predno je odišlo, je dobilo še od patra Generoza, posebno pa še od patra guardijana dosti dostavkov, dobrovoljnih in smešnih, to sem pa še le veliko pozneje zvedel od gospoda kaplana.

To je bilo prvo, kar je od mene pisanega šlo po svetu — vsaj nekoliko ur daleč — in to prvo je bila za-me velika blamaža.

letini v južnih kronovinah, zlasti o lakoti v Istri in na Kvarnerskih otokih, pa interpelacija poslanca Neymayra o zaprtiji mej proti deželi nemški, ki je zlasti neugodna za avstrijske živinorejce. Tudi se sprejmeta predloga poslanca Lienbacherja, da se volita legitimacijski in peticijski odsek, ki naj obsegata po 24 udov iz cele zbornice, ne pa po oddelkih. Prihodnja seja bo jutri ob 11. uri.

Domače novice.

V Ljubljani, 16. oktobra.

(Opravništvo „Slovenca“) se je preselilo v Medijatovo hišo na dunajski cesti h. st. 15.

(Nov fotograf) g. Anton Androjna je odprl fotografski atelje v Kavčičevi hiši, kjer je Sokolova telovadnica, v Gradišči. On dela nekoliko ceneje od drugih fotografov.

(Pri požaru v Blatu) so se, kakor se nam poroča, odlikovali pri gašenju posebno tamošnji žandarji.

Razne reči.

— Vabilo k besedi, ktero napravi pevski zbor narodne čitalnice v Celji dne 19. oktobra 1879 v vrtni sobani pri „zlatem levu.“ 1. D. Jenko: Haj! (zbor). 2. B. Ipavic: Kdo je mar! (zbor z bariton-, tenor- in bas-solo, tenor- in bas-duetom in četverosplovom). 3. A. Hajdrih: V sladkih sanjah (četverosplov). 4. D. Nek dušman vidi! (zbor). 5. J. Horejšek: Tijo noči (osmosplov). 6. A. Hajdrih: Jadransko morje (zbor). 7. A. Tovačovsky: Bože živi (zbor). Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina: Za posamezne neude čitalnične 50 kr. — Za cele družine 1 gl. 20 kr. Svirala bo godba celjskega muzikalnega društva. K obilni vdeležbi vabi uljudno Odbor.

— Vabilo k občnemu zboru „katoliškega podpornega društva“ v Celji, v nedeljo dne 19. oktobra t. l. ob 1/4 popoldne v Valentovi hiši s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor načelnikov, 2. Sporočilo tajnikovo o delovanju odborov, 3. Sporočilo blagajnikovo o denarnem stanju društva, 4. Posvetovanja o napravi božičnice za ubožne učenke v privatni dekliški šoli, 5. Posvetovanje o tem, kedaj ima prvo društveno leto nehati in 6. Posamezni nasveti društvenikov. P. n. ude kakor druge prijatelje našega društva vabi k obilni udeležbi Odbor kat. podp. društva.

— C. kr. deželna sodnija v Gradcu je zavrгла rekurz celjskega mestnega zastopa v zadevi Geigerjeve zapuščine, ter razsodila, da se ima dedina! odločena nemški cerkvi, iz plačati c. kr. finančni prokuraturi (ne cerkvenemu predstojništvu).

— Nemški listi vedo mnogo poročati, kako Rusija zatira svobodo tiska govora, a jih poročila so večidel grde laži. Tako je judovska „N. fr. Presse“ prinesla pred dnevi poročilo, da je ruska vlada prepovedala varšavski listom pisati o Kraszewskiga petdesetletnici, zdaj pa imajo varšavski listi obširna poročila o tej svečanosti. Zopet nov dokaz, da nemškim listom ni nič verjeti, kadar o Rusiji in Slovanih pišejo.

Poslano.

Račun

o dohodkih in troških, ob katerih se je postavil spomenik pokojnemu profesorju Ivanu Tušku.

A. Dohodki,

katere so prošeni zložili ti gospodje (Konec.)

Po 1 gl. so dali: Gg. Bleiweis Karol dr.; Celestina Josip, c. kr. profesor; Čuček Rajmund, c. kr. profesor; Dolénjec Hinko dr., c. kr. pristav dež. sodišča; Dolénjec Oroslav;

voščinar; Drč Josip dr.; Drénik Fran, glavni zastopnik pešt. zavarovalnice; Eger Fran, trgovec; Fajdiga Ignacij, c. kr. profesor, Gartenauer Henrik, c. kr. profesor; Gestrin Karel dr., c. k. sodnik; Gnézda Ivan, nástojnik v Alóžnici; Gruntar Ignacij, c. kr. beléžnik; Hirschmann Tilch, gostilničar; Hrovat Blaž, c. kr. ravnatelj učit. izobraznice; Jamár Andrej, továrensk ravnatelj; Jelóvčnik Anton, trg. knjigodržitelj; Jurčič Josip, urédnik; Kavčič Josip, telegrafsk uradnik; Konšek Valentin, c. kr. profesor; Krek Gregor dr., c. kr. prof na vseučilišči; Kresnik Janko, beléžnišk kandidat; Križnar Friderik, duhovnik in c. kr. katehet na realki; Lapónja Stepan, koncipijent; Lazar Mihael, duhovnik in c. kr. profesor; Legat Ivan, duhovnik in c. kr. gimn. katehet; Mencinger Ivan dr.; Minder Ivan; Mlékuž Matija; Mrak Jakob, župnik; Mulej Andrej, c. kr. uradnik knjigodrž.; Naglič Rudolf, trgovec; Obiak Josip, beléžnišk uradnik; Omrsa Fran, trgovec; Pakič Mihael, leseninar; Pírec Matej, gospodar; Pogačnik Stepan, gostilničar; Raketelj Fran, c. kr. učitelj; Sajavec Ferdinand, trgovec; Starč Josip, c. kr. profesor; Stauber Emanuel, c. kr. profesor; Šavnik Karel, župan in lekárnik; Štempihar Valentin dr.; Tavčar Ivan dr.; Urbančič Fran, c. kr. profesor; Vilhar Ivan, gospodar, Wiesthaler Fran, c. kr. profesor; Warner Mihael, c. kr. profesor; Zagorec Matija (Hrvat), gostilničar; Zupan Toma, c. kr. profesor; Zupančič Vilhald, c. kr. profesor; Žvab Lovrenc, učitelj. — Vsega je 52 gl. G. Praprotnik Andrej, učilniški ravnatelj dal 50 kr. — Vsega všup se je nabralo 185 gl. 80 kr.

B. Troški,

kateri se dá dá dokazati s pismi:

- Gospodu kanoniku in župniku Antonu Urbasu za kupljen prostor v nov pokop 30 gl.
- Cerkovniku Andr. Medcu za prekop in drugi prekop 5 gl.
- Kamenorézu g. Vinc. Čámerniku za kamen ter za vse óharno délo z njim 110 gl.
- Ključničarju g. Lóvrencu Zeléncu za želézen oklep ob novem grobu 38 gl.
- Drugih, malih troškov se je nabralo 2 gl 80 kr.

Troškov vseh vkup je bilo 185 gl. 80 kr.

Ako te troške primerimo dohodkom zgoraj našétim, vidimo, da nij nedostatka nič niti prebitka nič.

Odbor, ustanovljen v to naméro, da se pokojnemu profesorju, Ivanu Tušku, postavi dostojen spomenik, iskreno zahvalo javno iz réka vsem zgoraj imenovanim radodárnim gospodom, ki so v spomenik pomogli z novčnimi prilógi, in izréka jo tudi gospodu dr. Vilhelmu Kovaču, méstnemu fiziku, ki je brez plače vodil prekop in novi pokop, ter zahva-

ljuje se vrhu tega slavnemu „Slovenčevemu“ uredništvu, ki ta „račun“ za stonj razglaša. V Ljubljani, v 11. dan oktobra 1879.

V rečenem odboru smo bili: Jakob Hafner, Fr. Levstik, dr. Ivan Pestotnik, Ivan Tomšič.

Listnica opravištva.

Nekterim naročnikom pošljemo danes dva lista, ker nam tiskarna o pravem času naslovov ni natisnila. Ne zamerite!

Telegrafíčne deosrne cene 15. oktobra

Papirna renta 68.45 — Srebrna renta 69.65 — Zlata renta 80.10 — 1860letno državno posojilo 126.25 — Bankine akcije 83.3 — Kreditne akcije 267.20 — London 116.75 — — Ces. kr. cekini 5.58 — 20-frankov 9.33.

Denarstvene cene 15. oktobra.

	Denar.	Blago.
Državni fondí.		
5% avstrijska papirna renta	68.25	68.35
6% renta v srebru	69.50	69.60
4% renta v zlatu (davku prosta)	80.85	81. —
Srečke (lozi) 1854. l.	121. —	121.50
„ „ 1860. l. celi.	125.75	126. —
„ „ 1860. l., petinke	128.50	129. —
Premijski listi 1864. l.,	157.75	158. —
Zemljišćine odveznice.		
Štajarske po 5%	99.75	100.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	96.50	97.50
Ogerske po 5%	89.50	90.50
Irvaške in slavonske po 5%	89. —	90. —
Sedmograške po 5%	86.60	87.10
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	836. —	837. —
Unionske banke	94. —	94.25
Kreditne akcije	266.25	266.50
Nižoavstr. eskomptne družbe	800. —	805. —
Anglo-avstr. banke	136. —	136.25
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	168. —	168.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	119. —	120. —
„ „ 50 „ „ „	61. —	63. —
Buđenske „ 40 gl. a. v.	36.25	36.75
Salmove „ 40 „ „ „	46.75	47.25
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	35. —	35.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	37. —	36.25
St. Genois „ 40 „ „ „	39. —	39. —
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	39. —	39.25
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	31.10	31.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.58	5.59
Napoleonad'or	9.33	9.34

Katoliška bukvarna

sprejema naročila poleg vseh katoliških zašpavnih časnikov, kakor: „Alte und neue Welt“, „Christl. Hausschatz“ in dr., tudi na „Slovenca“.

Ljubljanski in sicer bližnji naročniki, ki prejema list pri opravištvu, ga bodo zana-prej tudi v bukvarni (stolni trg 6) lahko dobivali.

Najboljše in najcenejše koroško železo

se dobiva samo pri

Sp. Pesjaku

v gledališki ulici blizo frančiškanske cerkve, kjer je tudi velika zaloga družega železnega gospodarskega orodja, kakor tudi jekla, pluznih lemežev, angleških vodnih in ročnih žag, sekir, matik, kos, raznovrstne kuhinjske posode itd.

Častiti duhovščini in gospodarjem sploh priporočam za prihodnji čas tudi svoje, kakor že sploh znano, najlepše in s pravim zlatom pozlačene

(1) nagrobne križe.

➡ Za poštno vago in natančno računanje dober stojim. ➡

Sp. Pessiak.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.